

2. Asabai-sebebije

Asabai-sebebijje jest ono lice, koje nasleđuje zaostavštinu svog oslobođenog roba iz razloga (sebeba) toga, što ga je oslobodio i opet ostao njegov zaštitnik (مولى العتاقة).

Osloboditelj nasljeđuje od oslobođenog roba onda, ako isti ne ostavi nikoga od nasljednika po krvnom srodstvu (§§ 606—616 Ahk. šer.; vidi III—3).

(Nastaviće se)

M. HANDŽIĆ:

KADI AHMED-ČELEBI

Pjesnik Ahmed-čelebi je rodom iz Tuzle; pripadao je kadijskom staležu; pjevao je na turskom jeziku. Kada se je rodio i kada je umro nije nam poznato. U jednoj staroj međzmui zabilježena su dva njegova kronograma. Jedan je iz 1009 (1600/1), a drugi iz 1013 (1604/5) godine. Iz ovog saznajemo, da je ovaj naš pjesnik živio u prvoj polovici jedanaestog vijeka po Hidžri (Vidi: Književni rad bos. herc. muslimana str. 56 broj 52).

Prvi od spomenutih kronograma glasi:

فضل الله افندی حضرتاری سلمه الله تعالى و ابقاه بوسنه سراینده سلجوق سلطان
مدرسه سنه فتوا ایله مدرس اولدقارنده طوزلوی قاضی احمد چلبی دیدکاری تاریخدر:

عمله فضاله انکشت نا	لاین خدمت درس و فتوی
فیض حق فضلی افندی کیم انوک	معترف فضله جمله علما
الدى فتواى سرايى چونکیم	طولدى سلواتله قلوب فضلا
اشیدوب احمد داعی دادن	ددی تاریخ . اکا فضل . ولا

(۱۰۰۹)

Ovo je kronogram, što ga je spjevao Tuzlak Kadi Ahmed-čelebija kada je Fadlullah ef. — Bog ga spasio i sačuvao! — postao muderis medrese Seldžuke-sultanije u Sarajevu, a usto mu još dato da fetve izdaje:

U znanju i vrlini na njeg se prstom pokazuje.

On je dostojan za ders i fetvu.

To je Božji dar Fazli efendije, čiju

Vrlinu priznaju svi učenjaci.

Postao je u Sarajevu muftija

Pošto je utjehom napunio srca odličnjaka.

Kada je to čuo Ahmed, koji iz srca dovu čini,

Rekao je kronogram: Nek je njemu Božje dobročinstvo! (1009).

Iz ovog kronograma saznajemo da je 1009 godine Fadlullah ef. imenovan muderisom Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu, koja se u staro vrijeme često nazivala medresom Seldžuke-sultanije. Seldžuka-sultanija je majka Gazi Husrevbegova, a on je ovu medresu i napravio u slavu svoje majke. Saznajemo još i to, da je Fadlullah ef. bio u isto doba i sarajevski muftija, iako ga Sejfudin Kemura u svojim Sarajevskim muftijama nije spomenuo. Fadlullah ef. je ostao u toj službi do 1013 (1604/5) godine, kada je premješten u istom svojstvu u Beograd, kako razabiremo iz drugog kronograma, koji glasi:

فاضل مرقوم ینه باغرادده یحیالو عازی محمد پاشانک مدرسه سنه مدرس اولدقارنده
مزبور احمد افندی ایشا بیوردینی تاریخدر:

کاشف مسئله مشکل پیر و برنا	واقف علم نبی مصدر فضل علما
وارث فخر رسل فضلی افندی کیم انوک	معترف معرفت و فضله جمله بلغا
حق بوکیم خیلی زمان مدرسه یحیالو	درس دن خالی ایدی وقف محمدپاشا
وار ایسه همتی روحانی در مرحومک	شمدی اولورسه اولور جمله بلغراد احیا
درس و فتوا سنه اول فاضل دهرک تاریخ	حمدلله هنوز بولدی یرینی فتوی

(۱۰۱۳)

Ovo je kronogram, što ga je spjevao rečeni Ahmed ef. kada je spomenuti odličnjak postao muderisom medrese Jahjalu Gazi Mehmed paše u Beogradu:

Onaj koji otkriva teška pitanja starim i mladima.

Poznavaoc pejgamberske nauke, izvor učenjačke vrline.

Nasljednik Ponosa pejgambere, Fadli efendija,

Za čije su se znanje i vrlinu složili svi rječiti.

Dugo je vremena medresa Jahjalu

Mehmed paše bila bez predavanja.

Veledušjem i snagom duše umrlog

Sada će cio Beograd oživjeti.

Kronogram dersu i fetvi toga odličnjaka ovog vremena je:

(Hvala Bogu istom je sad fetva našla svoje mjesto) (1013).

To su podaci, koje imamo sada pri ruci o životu našeg pjesnika

Kadi Ahmed-čelebija, Tuzlaka.

Kadi Ahmed-čelebi
6113126

- 1 MEHMET FATİH GÖKÇEK, IV. Murâd'ın Bağdâd'ı fethine dair iki eser: Nûrî İbrâhîm, Fetihnâme-i Bağdâd-Kâdî-zâde Ahmed Çelebi, Fetihnâme-i Bağdâd (transkripsiyon-değerlendirme), Marmara Üniversitesi, Doktora, 2013